

ЗВІТ
про результати проведення електронних консультацій з громадськістю
щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про
бібліотеки і бібліотечну справу»

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення
Міністерство культури та інформаційної політики України.

2. Зміст питання або назва проєкту акта, що виносилися на обговорення
На обговорення виносився проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (далі – проєкт закону).

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні

Громадське обговорення проводилося у форматі електронних консультацій з метою залучення широкого кола громадян та їх вільного доступу до участі в обговоренні проєкту акта.

Проєкт було опубліковано 14 травня 2020 року на офіційному вебсайті Міністерства культури та інформаційної політики України (<https://mkp.gov.ua/>) у рубриці «Для громадськості/Електронні консультації з громадськістю». Зауваження та пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань приймалися до 05 червня 2020 року.

З метою залучення фахівців до обговорення проєкту акта 20 травня 2020 року було проведено презентацію проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу». Захід проведено у форматі онлайн-конференції (ZOOM конференції) за підтримки Українського інституту книги. У заході брали участь представники Офісу Президента України, Міністерства культури та інформаційної політики України, органів місцевого самоврядування, представники бібліотек різних рівнів, представники громадських організацій, видавці, користувачі бібліотечних послуг.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до органу виконавчої влади за результатами обговорення

За результатами громадського обговорення отримано 93 листи, що містили 552 позиції, пропозиції та зауваження до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу».

Зокрема, до проєкту акта було запропоновано:

- доповнити або вилучити терміни, що визначені статтею 1 проєкту закону;
- гармонізувати термінологію, що використовується в тексті проєкту закону відповідно до міжнародних стандартів;
- класифікувати бібліотеки за змістом фондів;
- визначити основний перелік послуг, що надаються бібліотеками;
- уточнити положення статті щодо вилучення з державного бібліотечного фонду документів, у тому числі зношених, тих, що втратили актуальність, наукову та виробничу цінність;
- закріпити положення, що регулюють відшкодування втрачених або пошкоджених документів, одержаних з бібліотек;
- віднести бібліотечні фонди до національного культурного надбання;
- включити до фонду електронних документів Національної бібліотеки архівних копій всіх виданих творів, які не мають фізичної форми, в тому числі веб-сайтів, які належать Україні, та мають наукову, історичну, художню цінність;

- доповнити положення статей, що регулюють діяльність національних, державних та обласних бібліотек і визначають їх функції;
- внести змін до форми звітності 6-НК «Звіт про діяльність державних, публічних бібліотек, централізованих бібліотечних систем (ЦБС), що віднесені до сфери управління Мінкультури», затвердженої наказом Міністерства культури і туризму України від 05.12.2007 №75;
- включити до тексту проекту закону положення про здійснення господарської діяльності бібліотек;
- закріпити в положеннях проекту закону майнові права бібліотек, зокрема в частині орендування будівель, споруд та приміщень та передачі земельних ділянок у безоплатне користування бібліотек.

Окрім того, було отримано пропозиції та зауваження щодо фінансування бібліотек та можливості законодавчо закріпити як одним із джерел фінансування можливість використання коштів міжнародної технічної допомоги та коштів, отриманих бібліотеками від грантових програм. Частина надісланих пропозицій дублювала норми Бюджетного та Податкового кодексів України. Також було отримано зауваження та пропозиції додати до проекту закону статті, що регулюватимуть комплектування бібліотечних фондів та оновлення матеріально-технічного обладнання, в тому числі комп'ютерної техніки у бібліотеках.

Отримано пропозиції щодо забезпечення державою безоплатного доступу до інформації та культурних цінностей, що збираються та зберігаються бібліотеками шляхом забезпечення розвитку інклюзивного бібліотечного обслуговування, розробки програми розвитку бібліотечної справи та створення умов для міжнародного співробітництва бібліотек.

До Розділу III «Бібліотечна система України» було надано пропозиції, що значною мірою стосувалися діяльності спеціалізованих бібліотек. Міністерство культури та інформаційної політики України отримало значну кількість клопотань щодо збереження мережі спеціалізованих бібліотек для дітей та з пропозиціями виокремити положення, що регулювали б їх діяльність в окремі статті. Одним із аргументів заявників було завдання щодо формування і розвитку навички читання у дітей, починаючи з раннього віку, яке реалізують публічні спеціалізовані бібліотеки для дітей. Водночас, деякі особи, що брали участь у громадському обговоренні, навпаки пропонували виключити це завдання з переліку функцій публічних бібліотек. Крім того, було отримано листи, які не містили конкретних пропозицій до тексту проекту закону, а були враховані як позиції щодо підтримки діяльності бібліотек для дітей.

Стосовно Розділу V «Основні засади діяльності бібліотек» Міністерством культури та інформаційної політики України було отримано кілька пропозицій щодо клопотання залишити діючу систему бібліотек з філіями. Надійшли пропозиції залишити положення чинної редакції Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» в частині взаємодії бібліотек.

Крім того, було отримано пропозиції залишити положення статей про реорганізацію та ліквідацію бібліотек у чинній редакції Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу». Запропоновано зазначити у тексті проекту закону відповідну назву центрального органу виконавчої влади, що реалізує політику у сфері культури (прописавши назву Міністерство культури та інформаційної політики України), та закріпити за цим органом виключне право погодження реорганізації чи ліквідації бібліотек державної і комунальної власності та здійснення контролю щодо дотримання порядку ліквідації бібліотек. Деякі особи, що взяли участь в громадському обговоренні, запропонували визначити проектом закону порядок реорганізації та ліквідації бібліотек.

Було запропоновано включити до тексту проекту закону положення щодо недопущення використання бібліотеками відомостей про користувачів бібліотеки та їх інтереси без їх попередньої згоди за будь-якої іншої мети, крім наукової.

До положень статті 20 проекту закону надійшли пропозиції щодо участі громадськості у діяльності бібліотек шляхом нагляду за діяльністю бібліотек. Запропоновано додати положення щодо складу піклувальної ради. Альтернативі піклувальних рад, що передбачені проектом закону були запропоновані наглядові ради.

Крім того, надійшла пропозиція щодо створення в структурі Міністерства культури та інформаційної політики дорадчого громадського органу – Ради директорів національних бібліотек України та пропозиція щодо створення відділу чи сектору Реінтеграції та розвитку бібліотек України.

До Розділу VII «Соціальні гарантії працівникам бібліотек» надійшли пропозиції щодо питання атестації та підвищення кваліфікації працівників бібліотек та забезпечення соціальних гарантій для працівників бібліотек. Зокрема, отримано клопотання щодо збереження норми закону, що гарантує сільським бібліотекарям безоплатне користування житлом з опаленням і освітленням та встановлення інших пільг.

Окремим питанням соціальних гарантій пропонувалося зазначити положення, що регулювали б питання виплати матеріальної допомоги, встановлення та визначення конкретного розміру надбавки працівникам бібліотек. Запропоновано переглянути норми Постанови Кабінету Міністрів України «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 30 серпня 2002 р. № 1298. Також було отримано пропозицію щодо збільшення тривалості щорічної відпустки працівників бібліотек.

Серед пропозицій, що надійшли до вищезгаданого розділу також були висловлені прохання покласти підготовку бібліотечних кадрів на навчальні заклади усіх рівнів, підпорядкованих Міністерству культури та інформаційної політики України.

Окремою пропозицією було надіслано запит на введення до організаційної структури бібліотек штатної одиниці, відповідальної за адміністрування баз даних, наповнення сайту та адміністрування сторінок в соціальних мережах.

Велика кількість отриманих зауважень та пропозицій стосувалися функціонування шкільних бібліотек (їх фінансування, комплектування бібліотечних фондів, статусу шкільних бібліотекарів). Було надіслано пропозицію щодо надання шкільним бібліотекарям статусу педагогічних працівників.

Решта пропозицій, що надійшли під час проведення електронних консультацій, не мали змістовних зауважень чи пропозицій до проекту закону.

5. Інформація про врахування пропозицій та зауважень громадськості з обов'язковим обґрунтуванням прийнятого рішення та причин неврахування пропозицій та зауважень

Міністерство культури та інформаційної політики України не є головним розробником проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», що був винесений на громадське обговорення, і не уповноважене приймати рішення про врахування чи неврахування пропозицій та зауважень до нього.

6. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення

За результатами громадського обговорення Міністерством культури та інформаційної політики надіслано отримані пропозиції та зауваження до проекту Закону України «Про

внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» головному розробнику проекту акта (Офіс Президента України). Міністерство зазначає про необхідність доопрацювання проекту акта з урахуванням отриманих змістовних пропозицій та зауважень.

У разі проведення додаткових консультацій з громадськістю із залученням Міністерства культури та інформаційної політики України, відповідна інформація буде оприлюднена на офіційному вебсайті Міністерства.

**В. о. генерального директора
Директорату культури і мистецтв**

Євген ЛАВРО